

**รายงานผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บท ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ไตรมาสที่ ๓ (ระหว่าง วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)**

๑.สาระสำคัญของแผน

๑.๑ เป้าหมายแผนแม่บท ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มี ๒ เป้าหมาย คือ

๑) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น มีโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ๗ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาหนองหารด้านการประมง (๒) โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ (๓) โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองนครศรีธรรมราช (๔) โครงการคลองระบายน้ำหลากบางบาล-บางไทร (๕) โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองชัยภูมิ (๖) โครงการปรับปรุงคลองยม-น่าน และ (๗) โครงการประตูระบายน้ำลำน้ำพุง-น้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒) ผลผลิตของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำที่มีโครงการภายใต้แผนงาน ๓ ด้าน คือ

๒.๑) แผนงานพื้นฐานฯ ได้แก่ ผลผลิตการจัดการงานชลประทาน และผลผลิตการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวง และบริการด้านการบิน

๒.๒) แผนงานยุทธศาสตร์ฯ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำ และงานชลประทาน โครงการปรับปรุงงานชลประทาน โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และโครงการจัดหาอากาศยานสำหรับการปฏิบัติการฝนหลวง

๒.๓) แผนงานบูรณาการฯ ได้แก่ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โครงการตัดแปรสภาพอากาศ โครงการจัดหาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน และโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๑๓ โครงการ

๑.๒ หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กรมชลประทาน กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๓ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งสิ้น ๕๙,๘๐๖.๑๕๔๑ ล้านบาท

**๒. การติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บท ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖**

๒.๑ การติดตามโครงการภายใต้แผนแม่บท ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ดำเนินการคัดเลือกโครงการภายใต้แผนฯ ที่ดำเนินงานแล้วเสร็จภายในปีที่ผ่านมา และส่งผลกระทบต่อเกษตรกร/ประชาชนในพื้นที่ มาเป็นตัวแทนโครงการของแผนฯ จำนวน ๑๐ โครงการ ได้แก่

๑) โครงการปรับปรุงงานชลประทาน

๒) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓) โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน

๔) โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

๕) โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ

๖) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

๗) โครงการพัฒนาหนองหารด้านการประมง

๘) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรม ด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

๙) โครงการตัดแปรสภาพอากาศ

๑๐) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒.๒ วัตถุประสงค์โครงการ

- ๑) เพื่อให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ และยั่งยืนทุกภาคส่วนให้ได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยการจัดหา พัฒนา ก่อสร้าง ปรับปรุง พัฒนาแหล่งน้ำ การป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
- ๒) เพื่อจัดรูปที่ดินให้มีความเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรมที่สมบูรณ์ โดยการจัดระบบชลประทานจัดสร้างทางลำเลียงในไร่นา ปรับระดับพื้นที่ดิน
- ๓) เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ พื้นฟูแหล่งน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำอย่างเหมาะสม และเพิ่มพื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำให้กับชุมชนรวมทั้งได้รับประโยชน์ด้านการประมงจากการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่หนองหาร
- ๔) เพื่อพัฒนาระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีกลและวิธีพืช รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ตามศักยภาพของดินอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕) เพื่อปฏิบัติการทำฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่การเกษตร ป่าไม้ และเขื่อนกักเก็บน้ำ รวมทั้งปัญหาภัยแล้ง และบรรเทาภัยพิบัติให้แก่เกษตรกร
- ๖) เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รองรับการผลิตภาคการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่สร้างและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน บรรเทาผลกระทบปัญหาภัยแล้ง หรือฝนทิ้งช่วง รวมถึงการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

๒.๓ เป้าหมายของโครงการ

- ๑) ปรับปรุงงานชลประทาน ๕๑๑ รายการ พื้นที่ได้รับการปรับปรุง ๙๓๔,๙๖๓ ไร่
- ๒) แหล่งน้ำสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๙๙ แห่ง เกษตรกรและราษฎรได้รับประโยชน์ ๒๐,๐๐๐ คน
- ๓) จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๔๐๙ แห่ง ปริมาณการกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น ๑๓๖.๖๙ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑๖๕,๔๘๓ ไร่
- ๔) ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ ๑๔๑ รายการ พื้นที่ได้รับการป้องกันและลดผลกระทบ ๒๙๖,๑๘๕ ไร่
- ๕) พื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดรูปที่ดิน ๙๒ แห่ง พื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำ ๘๔,๑๒๙ ไร่ คริวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๗,๐๐๙ คริวเรือน
- ๖) พัฒนาหนองหารด้านการประมง พื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น ๑,๕๐๐ ไร่ คริวเรือนได้รับประโยชน์ ๘๗,๐๐๐ คริวเรือน
- ๗) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่เกษตรกรรม ๑ แห่ง พื้นที่ได้รับการป้องกัน ๒๒,๐๐๐ ไร่
- ๘) ปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่การเกษตร ๑,๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่เขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร
- ๙) ขุดสระเก็บน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ ๑ แห่ง ปริมาณกักเก็บน้ำ ๑,๖๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ขุดสระเก็บน้ำสาธารณะ ๑๕ แห่ง ปริมาณกักเก็บน้ำ ๗๙๕,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร

๒.๔ งบประมาณ

งบประมาณโครงการภายใต้แผนแม่บทฯ จำนวน ๑๐ โครงการ ที่ติดตามในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมทั้งสิ้น ๕๙,๘๐๖.๑๕๔๑ ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายแล้ว ๓๙,๒๑๒.๐๗๒๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๗ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมาย

๓. ผลการดำเนินงาน

๓.๑ โครงการปรับปรุงงานชลประทาน

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อให้เกษตรกรในเขตพื้นที่ชลประทานสามารถรับน้ำได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยการเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ชลประทาน

๒) **กิจกรรมที่ดำเนินการ** การปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ฝาย ลำเหมือง บ่อพักน้ำ สถานี/โรงสูบน้ำ คลองส่งน้ำ ท่อส่งน้ำ พื้นที่หัวงาน คลองระบายน้ำ ประตูน้ำ อาคารควบคุม/บังคับน้ำ กำแพงป้องกันตลิ่ง ท่อรับน้ำ/ระบายน้ำ ท่อลอด คันคลอง สะพาน และอุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมน้ำ จำนวน ๕๑๑ รายการ

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๕,๔๒๓.๘๘๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๑ ของเป้าหมาย ๑๐,๐๗๙.๖๖๘๑ ล้านบาท

๓.๒) ผลการดำเนินงาน การปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ฝาย ลำเหมือง บ่อพักน้ำ สถานี/โรงสูบน้ำ คลองส่งน้ำ ท่อส่งน้ำ พื้นที่หัวงาน คลองระบายน้ำ ประตูน้ำ อาคารควบคุม/บังคับน้ำ กำแพงป้องกันตลิ่ง ท่อรับน้ำ ระบายน้ำ ท่อลอด คันคลอง สะพาน และอุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมน้ำ มีเป้าหมาย ๕๑๑ รายการ พื้นที่ชลประทาน ได้รับการปรับปรุง ๙๓๔,๙๖๓ ไร่ ผลการดำเนินงาน พบว่า ดำเนินการแล้วเสร็จ ๗๔ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๘ พื้นที่ชลประทานที่ได้รับการปรับปรุง ๗๑,๗๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๘ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๔๒๐ รายการ อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ๗ รายการ และยกเลิกดำเนินการ ๑๐ รายการ

๓.๒ โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อให้เกษตรกรที่อยู่ในเขตพื้นที่โครงการหลวง และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยการจัดหาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ

๒) **กิจกรรมที่ดำเนินการ** ก่อสร้าง/ปรับปรุง ระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ สถานีสูบน้ำ ระบบระบายน้ำ ของฝายแก้มลิง อ่างเก็บน้ำ สร้างเขื่อนป้องกันกัดเซาะตลิ่ง ปรับปรุง/ขุดลอกคูคลอง ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๙๙ แห่ง

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๑,๗๐๒.๘๕๔๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๒๑ ของเป้าหมาย ๒,๓๙๑.๔๖๓๘ ล้านบาท

๓.๒) การก่อสร้างในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๙๙ แห่ง เกษตรกรและราษฎร ได้รับประโยชน์จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๒๐,๐๐๐ คน ผลการดำเนินงาน พบว่า ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๘ มีเกษตรกรและราษฎรได้รับประโยชน์แล้ว ๑๒๘,๐๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔๐.๑๙ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๗๕ แห่ง และยกเลิกดำเนินการ ๖ แห่ง

๓.๓ โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อสนับสนุนการจัดการน้ำให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง โดยการบำรุงรักษาอาคารและระบบชลประทาน

๒) **กิจกรรมที่ดำเนินการ** ซ่อมแซมปรับปรุงอาคารส่งน้ำ คลองส่งน้ำ คันคลอง รางน้ำ สะพาน ท่อลอด หินก่อกำแพง-ท้ายอาคาร บำรุงรักษาหัวงาน ซ่อมแซมอุปกรณ์ ยานพาหนะและขนส่ง เครื่องจักรกล ขุดลอกอ่าง/แก้มลิง/คลอง กำจัดวัชพืช

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๑๒,๘๑๕.๒๙๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๔๕ ของเป้าหมาย ๑๖,๙๘๔.๓๙๗๐ ล้านบาท

๓.๒) งานซ่อมแซมปรับปรุงอาคารส่งน้ำ คลองส่งน้ำ คันคลอง รางน้ำ สะพาน ท่อลอด หินก่อกำแพง-ท้ายอาคาร บำรุงรักษาหัวงาน ซ่อมแซมอุปกรณ์ ยานพาหนะและขนส่ง เครื่องจักรกล ขุดลอกอ่าง แก้มลิง/คลอง กำจัดวัชพืช ผลการดำเนินงาน จากการซ่อมแซมปรับปรุงอาคารส่งน้ำ คลองส่งน้ำ ต่าง ๆ ทำให้พื้นที่ชลประทานได้รับน้ำครบตามเป้าหมาย ทั้งนี้ยังมีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินงาน เนื่องจากยังมีกิจกรรมการบริหารจัดการน้ำที่ยังดำเนินการอยู่ อาทิ ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ยานพาหนะต่าง ๆ รวมทั้งค่าดูแลรักษา ระบบชลประทาน

๓.๔ โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

๑) วัตถุประสงค์ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านการขาดแคลนน้ำของประชาชน สำหรับใช้ทำการเกษตร และอุปโภคบริโภค ทำให้เกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ในการก่อสร้างโครงการชลประทาน ขนาดกลาง ก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชน/ชนบท และก่อสร้างโครงการแก้มลิง

๒) กิจกรรมที่ดำเนินการ ก่อสร้างฝาย ทำนบดิน แก้มลิง อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ อาคารบังคับน้ำ อาคารอัดน้ำ สถานีสูบน้ำพร้อมอาคารประกอบ จำนวน ๔๐๙ แห่ง เพิ่มปริมาณน้ำกักเก็บที่เพิ่มขึ้น ๑๓๖.๖๙ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑๖๕,๔๘๓ ไร่

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๑๔,๕๔๐.๐๙๒๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๖ ของเป้าหมาย ๒๑,๘๑๒.๑๐๙๑ ล้านบาท

๓.๒) ผลการดำเนินงาน จากเป้าหมายจัดหาแหล่งน้ำชุมชน/ชนบท ๒๖๖ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๒๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๒ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๒๔๒ แห่ง ยกเลิกดำเนินการ ๔ แห่ง การก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ ขนาดกลาง ๙๐ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๘๖ แห่ง อยู่ระหว่าง กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ๑ แห่ง ยกเลิกดำเนินการ ๒ แห่ง การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพงานชลประทาน ๒๑ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๒ อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ๑๙ แห่ง การก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ ในพื้นที่รับน้ำ ๓๒ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๓ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๒๖ แห่ง ยกเลิกดำเนินการ ๕ แห่ง มีปริมาตรน้ำกักเก็บที่เพิ่มขึ้น ๐.๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑ และพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น ๒๗,๗๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๘

๓.๕ โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ

๑) วัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันหรือลดการสูญเสียจากการเกิดอุทกภัย โดยการเพิ่มประสิทธิภาพ การระบายน้ำ ตลอดจนการพัฒนาการระบายน้ำ

๒) กิจกรรมที่ดำเนินการ ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม โดยการก่อสร้าง ปรับปรุง ประตูระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำ สถานีสูบน้ำพร้อมอาคารประกอบ เขื่อน/อาคาร/พนังป้องกันตลิ่ง รวมถึงติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดพฤติกรรมเขื่อน ๑๔๑ รายการ

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๓,๘๐๓.๖๘๕๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๖๗ จากเป้าหมาย ๗,๐๘๗.๓๓๗๒ ล้านบาท

๓.๒) ผลการก่อสร้าง ปรับปรุง ประตูระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำ สถานีสูบน้ำพร้อม อาคารประกอบ เขื่อน/อาคาร/พนังป้องกันตลิ่ง ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดพฤติกรรมเขื่อน เป้าหมาย ๑๔๑ รายการ พื้นที่รับประโยชน์ ๒๙๖,๑๘๕ ไร่ ผลการดำเนินงาน พบว่า ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๑ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๐ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๘๔,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๐ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๑๒๔ รายการ และยกเลิกดำเนินการ ๖ รายการ

๓.๖ โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงงานจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินให้ที่ดินมีความเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรมที่สมบูรณ์ โดยการจัดระบบชลประทาน จัดสร้างทางลำเลียงน้ำในไร่นา ปรับระดับพื้นที่ดิน ทำการรวบรวมน้ำที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางผังแปลงที่ดินใหม่

๒) **กิจกรรมที่ดำเนินการ** การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การปรับปรุงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และการปรับปรุงจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม รวม ๙๒ แห่ง

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๗๑๓.๓๕๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๙๒ ของเป้าหมาย ๑,๐๓๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๓.๒) การจัดรูปที่ดินและการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม มีเป้าหมายดำเนินการ ๙๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๘๔,๑๒๙ ไร่ ครั้วเรือนรับประโยชน์ ๗,๐๐๙ ครั้วเรือน ผลการดำเนินงาน พบว่า ดำเนินการแล้วเสร็จ ๒๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙๑ มีพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำ ๗๒,๕๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๐ มีครั้วเรือนรับประโยชน์แล้ว ๑,๒๓๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๕ และอยู่ระหว่างก่อสร้าง ๗๐ แห่ง

๓.๗ โครงการพัฒนาหนองหารด้านการประมง

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ พื้นฟูแหล่งน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำอย่างเหมาะสม และเพิ่มพื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำให้กับชุมชน รวมทั้งได้รับประโยชน์ด้านการประมงจากการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่หนองหาร จังหวัดสกลนคร

๒) **กิจกรรมที่ดำเนินการ** ดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำ จัดการคุณภาพน้ำ พื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่ เกษตรกรได้รับประโยชน์ ๘๗,๐๐๐ ครั้วเรือน และกำจัดวัชพืชในพื้นที่หนองหาร ๑๐๐,๐๐๐ ตัน

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๒.๙๖๐๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๗๔ จากเป้าหมาย ๓.๐๙๒๐ ล้านบาท

๓.๒) ผลการดำเนินงาน พัฒนาพื้นที่ได้ ๑,๒๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ เกษตรกรได้รับประโยชน์ ๗๒,๔๔๒ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๒๗ สามารถกำจัดวัชพืชในหนองหารได้ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน ครบตามเป้าหมาย

๓.๘ โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีกล และวิธีพืช รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ตามศักยภาพของดินอย่างเหมาะสม

๒) **กิจกรรมที่ดำเนินการ** การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ลาดชัน อัตราการชะล้างพังทลายของดินสูง โดยใช้วิธีกลในการปรับแนวการไหลของน้ำให้ช้าลง ลดการไหลบ่าให้ซึมลงดิน เพิ่มปริมาณน้ำใต้ดิน สร้างบ่อตักตะกอน และวิธีพืชโดยการปลูกพืชที่ช่วยยึดหน้าดิน ชะลอการไหลของน้ำและตักตะกอนดิน

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๔.๑๖๗๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒๑ จากเป้าหมาย ๔๐.๘๓๒๙ ล้านบาท

๓.๒) ผลการดำเนินงาน อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีผลการดำเนินงานร้อยละ ๑๐.๘๐ งานฝายน้ำล้นไม่สามารถก่อสร้างได้เนื่องจากกรมเจ้าท่าขอให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการก่อสร้างให้ครอบคลุมแนวเขตลำน้ำ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินมีงบประมาณไม่เพียงพอ ต้องปรับแก้ไขแบบก่อสร้างและปรับเปลี่ยนกิจกรรมเป็นโรงสูบน้ำบนฝั่งและระบบกระจายน้ำ

๓.๙ โครงการตัดแปรสภาพอากาศ

๑) วัตถุประสงค์ เพื่อปฏิบัติการทำฝนเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่การเกษตร ป่าไม้ และเขื่อน/อ่างเก็บน้ำ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และบรรเทาภัยพิบัติให้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไป

๒) กิจกรรมที่ดำเนินการ ภาระกิจหลักคือการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่ทั่วประเทศ ทั้งพื้นที่เกษตรกรรมที่ประสบภัยแล้ง และพื้นที่เขื่อน/อ่างเก็บน้ำ

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๑๘๐.๕๙๒๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๘๔ ของเป้าหมาย ๓๑๒.๒๕๔๐ ล้านบาท

๓.๒) การปฏิบัติการฝนหลวง มีเป้าหมายปริมาณน้ำฝนจากการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่การเกษตร ๑,๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำฝนจากการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่เขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ผลการดำเนินงาน พบว่า ปริมาณน้ำฝนจากการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่การเกษตร ดำเนินการได้แล้ว ๖๕๖ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๔ ปริมาณน้ำฝนจากการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่เขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ดำเนินการได้แล้ว ๓๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๓๓

๔) ผลการติดตามงานในพื้นที่

โครงการตัดแปรสภาพอากาศ (กิจกรรมปฏิบัติการฝนหลวง) ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคเหนือ อำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ ๑) บรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า ช่วยเหลือพื้นที่ อำเภอสอด อำเภอยางตลาด และอำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นปฏิบัติการ ๕ วัน ๔๘ เที่ยวบิน ๒) ยับยั้งและบรรเทาความรุนแรงจากพายุลูกเห็บ ช่วยเหลือพื้นที่ ๙ จังหวัด ๒๓ อำเภอ ขึ้นปฏิบัติการ ๑๓ วัน ๑๕ เที่ยวบิน ๓) ช่วยเหลือพื้นที่เกษตรกรรมที่ประสบภัยแล้งช่วยเหลือพื้นที่ ๘ จังหวัด ๕๑ อำเภอ ขึ้นปฏิบัติการ ๘๕ วัน และ ๔) เติมน้ำต้นทุนให้เขื่อน/อ่างเก็บน้ำ ช่วยเหลือพื้นที่ลุ่มรับน้ำเขื่อน/อ่างเก็บน้ำจำนวน ๑๐ แห่ง ขึ้นปฏิบัติการ ๔๖ วัน ปัจจุบันมีการขอรับบริการฝนหลวงแล้วจำนวนรวม ๙๕๗ แห่ง ครอบคลุม ๖๔ จังหวัด ๔๒๖ อำเภอ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาการสูญเสียของผลผลิตทางการเกษตรจากภาวะภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อภาคเกษตรกรรม และเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่ลุ่มรับน้ำและแหล่งกักเก็บน้ำต่าง ๆ ให้เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งการบรรเทาปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น การยับยั้งการเกิดพายุลูกเห็บ การบรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า การโปรยเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า (ข้อมูล ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖)

๕) ข้อค้นพบ บางพื้นที่เครื่องมือ อุปกรณ์ รถบรรทุกในการขนย้ายสารฝนหลวงในการขึ้นปฏิบัติการกิจตัดแปรสภาพอากาศมีไม่เพียงพอ รวมถึงบุคลากรในการปฏิบัติการกิจโปรยสารฝนหลวงยังไม่มี ความชำนาญ ทำให้การโปรยสารฝนหลวงบางครั้งเกิดความไม่สม่ำเสมอ

๖) ข้อเสนอแนะ กรมฝนหลวงและการบินเกษตรควรสำรวจเครื่องมือ อุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐานให้มีปริมาณเพียงพอในการปฏิบัติงาน และควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการทบทวนให้แก่บุคลากรรายเดิมที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว รวมทั้งเจ้าหน้าที่รายใหม่ในการปฏิบัติการกิจโปรยสารฝนหลวงเพื่อให้เกิดความชำนาญ และการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๗) ภาพการดำเนินงาน

โครงการดัดแปรสภาพอากาศ (กิจกรรมปฏิบัติการฝนหลวง)

๓.๑๐ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รองรับการผลิตภาคการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ สร้างและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน บรรเทาผลกระทบปัญหาภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง รวมถึงการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

๒) กิจกรรมที่ดำเนินการ ดำเนินการขุดสระน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ ๑ แห่ง และขุดสระเก็บน้ำสาธารณะในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ๑๕ แห่ง

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ๒๕.๑๙๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๙ ของเป้าหมาย ๖๐.๐๐๐๐ ล้านบาท

๓.๒) ผลการดำเนินงาน แบ่งเป็น ๒ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๑ ขุดสระน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ เป้าหมาย ๑ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕,๓๔๘ ไร่ ปริมาตรกักเก็บน้ำ ๑,๖๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร คริวเรือนได้รับประโยชน์ ๖๒๑ คริวเรือน ผลการดำเนินงานพบว่า อยู่ระหว่างแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง การแก้ไขแบบพร้อมกำหนดจุดที่ดิน ทบทวนราคากลางให้สอดคล้องกับแบบที่ปรับแก้ไข และระยะทางขนย้ายดินรวมถึงค่าขยายเขตไฟฟ้า ทบทวน TOR ให้งวดงานสอดคล้องกับงวดเงิน รวมถึงกำหนดคุณสมบัติของผู้รับจ้าง

กิจกรรมที่ ๒ ขุดสระเก็บน้ำสาธารณะ ผลการดำเนินงาน พบว่า ดำเนินการได้ ๑๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๗ ของเป้าหมาย ๑๕ แห่ง มีปริมาตรกักเก็บน้ำ ๖๖๐,๔๓๑ ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๙๙ ของเป้าหมาย ๗๙๕,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร

๔. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

๔.๑ งบประมาณ โครงการส่วนใหญ่ภายใต้แผนฯ เป็นงานก่อสร้างซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและมีขั้นตอนดำเนินงานหลายขั้นตอน บางกิจกรรมอยู่ระหว่างการก่อสร้าง และบางพื้นที่ไม่สามารถก่อสร้างได้จึงมีการปรับแก้ไขแบบก่อสร้างและปรับเปลี่ยนกิจกรรม ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนทำให้เกิดความล่าช้า ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการควรเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดโดยมีการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่อย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ไขปัญหาให้ทันท่วงที

๔.๒ การดำเนินงานในพื้นที่

๑) สภาพภูมิประเทศ กิจกรรมก่อสร้างและงานตัดแปรสภาพอากาศล่าช้า เนื่องจากเข้าสู่ฤดูฝน ทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ค่อนข้างลำบาก โดยเฉพาะกิจกรรมตัดแปรสภาพอากาศที่ไม่สามารถบินขึ้น ปฏิบัติภารกิจได้ ดังนั้นหน่วยงานปฏิบัติต้องเร่งดำเนินการก่อสร้างในช่วงที่ไม่มีฝนหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมในส่วนที่สามารถดำเนินการได้ไปพลางก่อน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

๒) บุคลากรและผู้ปฏิบัติงาน งานตัดแปรสภาพอากาศส่วนใหญ่ต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในการปฏิบัติงาน หน่วยงานปฏิบัติควรมีการคัดเลือกบุคลากร และผู้ปฏิบัติจากทักษะความสามารถ ความชำนาญ อายุการทำงาน และคุณสมบัติอื่นๆ เพื่อให้ทำงานได้ประสบความสำเร็จได้ดีที่สุด หรือมีการฝึกอบรมทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้มากที่สุด

๓) หน่วยปฏิบัติบางพื้นที่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ รถบรรทุกในการขนย้ายสารฝนหลวงไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่มียังไม่เต็มประสิทธิภาพ หน่วยงานต้นสังกัดควรสำรวจและจัดสรรเครื่องมือ อุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ให้แก่หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ให้เพียงพอเพื่อให้งานปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและทรัพยากรทางการเกษตร
ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖